

Dyrene i Afrika
MED BARNNA PÅ
SAFARI

Solen stiger over savannen. I det fjerne synger en fugl, og sikader og insekter summer i kor. Vi står i bilsetet med hodet opp av taket og speider utover de afrikanske slettene. **Minstemann lover å si fra om han ser en løve, og eldstemann skal passe på så de ikke spiser oss.**

TEKST MONA MYRAN FOTO MONA MYRAN OG TENDE GUNI

➔ Fakta: Selous viltreservat:

- ★ **LAND:** Tanzania
- ★ **FOLKETALL:** 70 millioner
- ★ **VALUTA:** Tanzanianske shilling (TZH)
1000 TZH = ca. 4,50 NOK

★ TURISTINFORMASJON:

Africa Travel Resource:
www.africatravelresource.com
Tanzania Tourist Board:
www.tanzaniatouristboard.com
Den norske ambassaden i Tanzania:
www.norway.go.tz

★ SLIK KOMMER DU DIT:

Oslo – via en europeisk by – Dar-es-Salaam for 6.500 – 10.000 kroner t/r. De rimeligste billettene finner du her: www.skyscanner.net
Nordmenn må ha visum til Tanzania, og passet ditt må være gyldig i minimum seks måneder fra du ankommer. Visum kan kjøpes på flyplassen til 50 USD. Ta med kontanter!

★ SAFARIOPERATØR:

Afri Roots, www.afriroots.co.tz

★ **NÅR:** Styr unna regntiden i oktober og november, og mars til mai.

★ **I TILLEGG TIL SAFARI:** Bygge sandslott på de pudderhvite strendene eller dykke og snorkle i det turkisblå og krystallklare Indiske hav på Zanzibar, Pemba eller Mafia.

TØRKETID:
Skjeletter, hodeskaller og dyrekadavre vitner om villdyrliv.

HYSJ, HVA VAR DET? Det rasler i trærne, grener svinger fra side til side, kvister knekker. Ut av buskaset kommer en elefantfamilie. Ti, tolv, nei vent litt – fjorten stykker! De enorme dyrene krysser veien rett foran oss, på rekke og rad. Snablene subber i bakken. Helt bakerst dilter tre små elefantbabyer. De strever med å holde følge. Men elefantmamma passer på, venter tålmodig til alle er over veien før hun reiser snabelen og avgir et varselsrop: «Ikke kom nærmere!»

Vi, guttene mine Simon (5) og Jonathan (9) og jeg, har reist fra et iskaldt vinter-Norge til omtrent midt på ekvator, til Selous viltreservat i Tanzania for å se dyrene i Afrika på nært hold. Etter morgens innholdsrike game drive er vi tilbake på campen for frokost.

– Førstemann til teltet, roper minstemann og spurter av sted.

Storebror tar innpå, og leken er i gang. Den ene konkurransen overtar den andre: Hvem kan hinke forrest, bære en colaflaske på hodet eller kan navnet på flest dyr på engelsk?

Guiden vår, Tende Guni, vet å tilfredsstille barna. Han disker opp med

BARNEVENNLIG SAFARI:
Tende og Afri Roots tar stadig flere familier på safari.

UTENOM DET VANLIGE:
Ikke hver dag barna får lov til å sitte på taket på bilen.

pannekaker til frokost og spaghetti til middag. Selv er han utrustet med en stor porsjon tålmodighet. Når barna bombarderer med spørsmål svarer han klokt og alltid med et smil.

– Vi har ikke mange familier på safari, men stadig flere, forteller han.

Han synes safari er en unik mulighet til å komme tett innpå dyrene og en uforglemmelig opplevelse for hele familien.

– Det er ikke vanskelig å tilrettelegge safarien for barn, legger han til.

– Vi gjør som vanlig, men i litt roligere tempo med flere pauser og tid til lek.

DET ER TØRKETID NÅ, noe landskapet bærer preg av. Gule sletter, nakne trær og her og der dyrekadavre og skjeletter. Den lange regntiden skal snart skylle etterlengtet innover den knusktørre savannen, fylle elv og vannhull og gjøre de afrikanske

DYRENE I AFRIKA: På safari kommer dere tett på dyrene!

veiene ufremkommelige for både mennesker og biler. Vi er den siste gruppen turister som slippes inn i Selous før reservatet stenger frem til regnet har gitt seg.

Selous er Afrikas største viltreservat. I utstrekning større enn Danmark, og det huser flere løver, bøfler og elefanter enn noe annet sted i hele Afrika. Selous har fortsatt lave besøkstall i forhold til de mer kjente nasjonalparkene som Serengeti og Ngorongoro. Mens mer enn 90.000 turister er innom Serengeti på safari hvert år, har Selous kun rundt 5.000 besøkende turister, noe som tilsvarer bare én prosent av Tanzanias årlige turistmengde. Med tanke på at Selous dessuten rommer tre, nesten fire Serengetier, har man med andre ord mye viltreservat å boltre seg på.

- Selous gir mer autentiske dyreopplevelser, mener Tende.
- Her har vi dyrene helt for oss selv – og vi slipper å slåss om plassen med andre safaribiler.

MED EN FEMÅRING I REISEFØLGET, må vi stå over kveldscruiset på elven. Rufiji-elven, som forsyner store deler av Selous med fuktighet og vann til dyrene, renner gjennom det gigantiske reservatet og munner ut i Det indiske hav litt sør for Dar-es-Salaam. Båtsafari har sjuårsgrense, akkurat som walking safari. Vi må derfor nøye oss med å betrakte flodhestene fra elvebredden.

De store dyrene ligger i en klynge i vannet og skulper og plasker oppå hverandre. De pruster og grynter, og nå og da unnslipper et høylutt stønn. Så en som gjesper, og blottlegger verdens største gap.

- Det lukter flodhestbærsj her, utbryter femåringen, åpenbart uinteressert i fleksibiliteten i flodhestens kjever. ▶

BUSHMIDDAG: Treretters middag servert midt i villmarken.

MANGLER SOLKREM: Flodhestene må ligge i vannet hele dagen får å unngå å bli solbrente.

«Det lukter flodhestbærsj her.»

BARNAS safaritips

Safari er gøy, lærerikt og spennende. Safari betyr også mye bilkjøring og lange, varme dager. Her skal du få noen tips om ting du bør ta med som kan gjøre safarieren enda bedre:

- ♥ **SPILL.** DS eller PSP som du kan bruke i bilen (det kan bli mange timer her, både til og fra nasjonalparken og i parken på leting etter dyrene) og kortstokk eller et lite brettspill til middagsbordet om kvelden.
- ♥ **BØKER** om Nasjonalparken og dyrene. Det er spennende å lese om det du ser og opplever på turen.
- ♥ **SKRIVE -** og tegnesaker. Det blir gjerne mange inntrykk som skal bearbeides.
- ♥ **IPOD** eller mp3-spiller med musikk og lydbøker til lange bilturer.
- ♥ **KIKKERT.** Det er ikke alltid man kommer helt innpå dyrene.
- ♥ **KAMERA.** Ideelt sett bør alle ha hvert sitt for da slipper man å krangle om hvem som skal ta bilder, og etterpå kan man sammenligne og se hvem som har tatt de fineste bildene.
- ♥ **LOMMELYKT** og tette sko. Mange nasjonalparker er uten strøm. Etter mørkets frembrudd kan insekter og dyr snike seg ut, og da er det fint å se hvor du går.
- ♥ **SARONG.** Kan brukes til alt fra badehåndkle til beskyttelse for sola, hodepute, teppe, skjerf og Dracula-kappe.
- ♥ **BADETØY** og dykkebriller. Hvis det er varmt er det deilig med et badebasseng å leke og avkjøle seg i.

Prøv også å overnatte i telt, det setter en ekstra spiss på opplevelsen. Da får du nærkontakt med lyder, lukter og kanskje noen dyr.

→ Helse:

Å reise i tropiske, fattige land innebærer en viss helserisiko. Det er derfor helt nødvendig å i god tid ta kontakt med helsemyndigheter som for eksempel fastlege eller lokalt vaksinekontor for informasjon om malariamedisin, nødvendige vaksiner og gode råd på reisen. Reiseklinikken i Oslo har spesialkompetanse på reisemedisin. På deres nettsider finner du god og fylldig informasjon om vaksiner og malariamedisiner, forebyggende tiltak og generelle hensyn man bør ta med barn på reise www.reiseklinikken.no.

På Verdens helseorganisasjons sine nettsider finner du fylldig informasjon om helserisikoer, sykdommer og forebygging. De har også en del landspesifikk informasjon. www.who.int

Helsetips på turen:

♥ Barn er mer utsatt for sykdommer enn voksne, og vil også rammes hardere dersom de blir syke. **God håndhygiene er livsviktig og forebyggende mot mage- og luftveissykdommer.** Det kan være langt mellom vaskemuligheter, ta derfor med tilstrekkelig med våtservietter, og innarbeid gode håndvaskrutiner før avreise.

♥ Dehydrering er en risiko i varmt og fuktig klima, særlig for barn. **Pass derfor på at barna drikker nok, og forklar at de må drikke selv om de ikke er tørste.** En måte å kontrollere væskeinntaket på er å sjekke fargen på urinen (noe barna kan gjøre selv). Driker du nok er tisset blankt, drikker du for lite er det gult.

♥ Malaria er utbredt i store deler av Tanzania, og antimalariamedisin er derfor helt nødvendig. **Det beste forebyggende tiltaket mot malaria er imidlertid å unngå myggstikk.** Myggen er mest aktiv om kvelden og rundt soloppgang og -nedgang, bruk da lyse klær og dekk til bar hud med skjorte og bukse og smør på myggolje. Sov alltid under myggnetting!

♥ Ta med et solid reiseapotek (få råd av fastlege og/eller apotek om hva dere trenger), telefonnummer til forsikrings-selskap, lokalt sykehus eller lege samt den norske ambassaden.

Uvisst hva flodhestbærsj lukter, nikker jeg meg likevel enig, for nye og fremmede lukter er det sannelig mange av her.

Vi kjører videre, denne gangen av veien, inn i kratt og buskas.

– Det er kun i Selous vi har lov til å kjøre off road, forklarer Tende.

Det er en stor fordel for da kan vi lettere finne dyrene. Og sannelig! Før vi vet ordet av det står vi foran to løver. Hannløven har krabbet opp på ryggen til hunnløven, biter henne i nakken og brøler av full hals.

– Hva gjør de mamma? hvisker minstemann nysgjerrig.

– De lager løvebabyer, forklarer jeg.

– Mange løvebabyer, legger storebror til.

Før hannløven gir seg ikke. Ikke før han har velte seg av ryggen hennes, klatrer han opp igjen. Om og om og om igjen.

TILBAKE VED ELVEBREDDEN er det tid for middag. Tende har dekket et bord med hvit duk og vinglass mens kokken rører i grytene over bålet. Det lukter deilig og vi er sultne som – ja løver! Flodhestene er borte nå.

– Om dagen må de ligge i vann for ikke å bli solbrente, forklarer Tende, men om kvelden trekker de opp for å spise.

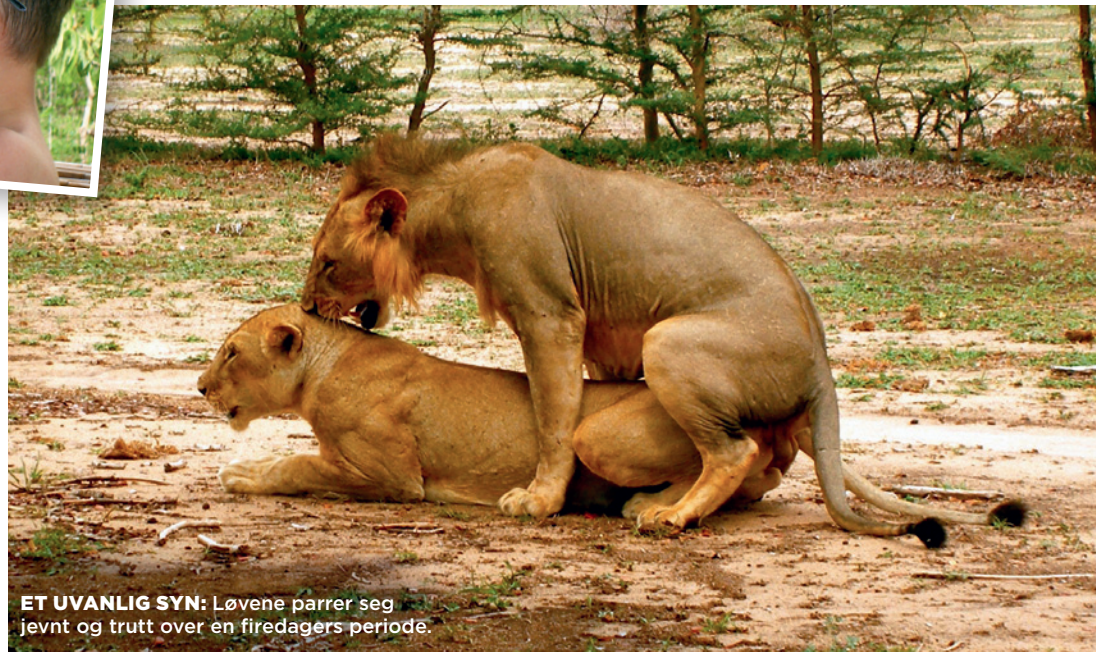
– En flodhest lever utelukkende av gress, og i løpet av en kveld kan den spise opptil 70 kilo, legger han til.

I sanden rundt bordet vårt står stearinlys tett i tett.

– Lysene holder hyene unna maten vår, smiler Tende og blunker lurt til oss.

Og før vi rekker annet enn å måpe står maten på bordet; forrett, hovedrett og dessert. Hvem sier det skal gjøres enkelt i bushen? Lekkert og smakfullt – og i en eventyrlig setting.

Mette og trøtte kryper vi inn i teltet vårt før natten gir oss en smakebit på regntiden. I et gnister av sprakende lyn og skrallende torden revner himmelen, og vannet plasker ned i voldsomme mengder. Teltet er heldigvis solid, for vi sover videre, tørre og svært så tilfredse med eventyret vi har vært med på i den afrikanske villmarken. ■

ET UVANLIG SYN: Løvene parrer seg jevnt og trutt over en firedagers periode.

Og før vi rekker annet enn å måpe står maten på bordet; forrett, hovedrett og dessert. Hvem sier det skal gjøres enkelt i bushen? Lekkert og smakfullt – og i en eventyrlig setting.

→ Safarimuligheter MED BARN I AFRIKA

Barn kan i utgangspunktet tas med overalt og på det meste, men noen nasjonalparker og aktiviteter har aldersgrenser så dette bør sjekkes ut på forhånd. Dessuten bør du ta hensyn til ditt/dine barns behov, ønsker og ikke minst evne til tilpasning. Safari kan være en tålmodighetsprøve med mye bilkjøring og venting, og noen ganger må man være helt musestille for ikke å skremme dyrene vekk. Men hvor skal reisen gå? Det er først og fremst landene i østlige og sørlige Afrika som er safariegnede: Kenya og Tanzania har flere kjente nasjonalparker og er veletablerte turistland etter afrikansk målestokk. Sør-Afrika er vestlig og malariafritt, mens i Namibia,

Botswana, Malawi og Mosambik er turistene færre og løypene mindre opptråkket. Dyrene er i stor grad de samme, men landskap, kultur- og naturopplevelser varierer veldig mellom de ulike landene. Tenk derfor gjennom hva dere ønsker å kombinere safarien med. Skal det for eksempel være rafting i Victoriafallene i Zambia, sandsurfing i Namibia, surfing og besøk på vingårder i Sør-Afrika, dykking med hvalhai i Mosambik, kajakkpadling på Lake Malawi, orkentu i Botswana eller avslappende dager på stranden på krydderøya Zanzibar? Eller en kombinasjon av flere land og flere aktiviteter? Mulighetene er mange!

♥ **CHARTERSAFARI:** Star Tour starter i vinter opp med barnevennlige safariturer i Tsavo nasjonalpark i Kenya. Turen kombineres med sol og bad i Mombasa eller på Zanzibar. www.startour.no

♥ **PAKKETURER:** Det norske Inspiratour arrangerer safarireiser for familier til Botswana. Nedre aldersgrense for barna er 8 år. www.inspiratour.com

Tour Africa arrangerer også safarier tilrettelagt for familier. www.tourafrica-safaris.no

Norske Elin Paton bor i Sør-Afrika med mann og tre barn og skreddersyr opplevelsesrike safarier i Sør-Afrika, som er et malariafritt alternativ. www.getafricatavel.com